

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ

Hakkari Milletvekili

Anayasa'nın 17. maddesi uyarınca herkes yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. ve 3. maddeleri yaşam hakkı ve insan onuruna uygun muamele yükümlülüklerini devlete açıkça yüklemektedir. Ölüye saygı ve ailelerin bilgilendirilmesi ilkeleri gereği, silahlı çatışma veya benzeri durumlarda yaşamını yitiren kişilerin cenazelerinin kimlik tespitinin yapılması, ailelerine teslim edilmesi ve defin süreçlerinin şeffaf yürütülmesi devletin sorumlulukları arasındadır.

Hakkari ilinde bulunan Serê Solan Mezarlığı'nda 2015-2024 yılları arasında defnedildiği iddia edilen ve HPG, YJA-STAR ve YPS üyesi oldukları ileri sürülen 39 cenazenin uzun yıllardır teşhis edilmeyi beklediği yönünde ciddi iddialar kamuoyuna yansımıştır. Tanık ifadelerine göre cenazelerin bir kısmının gece saatlerinde ve kimlik bilgisi belirtilmeden defnedildiği, mezar taşlarında kimlik, tarih ve cinsiyet bilgisi bulunmadığı belirtilmektedir.

Bu durum, hem ailelerin yakınlarına ulaşma hakkı, hem de ölüye saygı ve defin hakkı açısından ciddi insan hakları ihlali iddialarını gündeme getirmektedir. Aşağıdaki soruların yanıtlanması, kamu vicdanının tatmini ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

1. Hakkari ilindeki Serê Solan Mezarlığı'nda bulunduğu iddia edilen ve henüz kimliği tespit edilmeyen 39 cenaze ile ilgili olarak Bakanlığınızca herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?

2. Söz konusu cenazelerin kimlik tespiti için bugüne kadar adli tıp incelemesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır?

3. Cenazelerin defnedilme süreci hangi yasal prosedüre dayanılarak gerçekleştirilmiştir? Bu süreçte ailelere herhangi bir bilgilendirme yapılmış mıdır?

4. Kimliği belirlenmeyen veya belirlenmiş olmasına rağmen ailelerine teslim edilmeyen cenazelerin, ilgili mevzuata aykırı şekilde gömüldüğü yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir? *

5. Ölüye saygı ve ailelerin bilgiye erişim hakkı kapsamında, söz konusu cenazelerin kimlik tespitinin yapılarak ailelerine teslim edilmesi için bir çalışma yürütülmekte midir?

6. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereği, cenazelerin gizlice defnedilmesi ve ailelere bilgi verilmemesi uygulamasının hukuka uygunluğu hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?